cinema

Mirades alternatives

La mostra barcelonina de cinema independent CineAmbigú s'amplia amb la incorporació d'una altra sala d'exhibició, els cinemes Casablanca-Kaplan / 8

arts

Paisatges de mort

Destrucció, abús de poder i alienació són temes presents a les exposicions actuals de les galeries Dels Àngels, Joan Prats i Estrany - De la Mota / 7

música

Compositor oblidat

Un concert al Palau de la Música Catalana recorda avui la poc coneguda faceta de compositor del músic i pedagog Cristòfor Taltabull / 6

Número 1.150, dijous 26 de gener de 2006 EL PAIS QUADERN

Q

ARTS

BULEVAR

Del que és pitjor

ÀNGELA MOLINA

D'una manera molt eficaç, Abigail Lazkoz (Bilbao, 1972) ens recorda que el dibuix pot anul·lar la perspectiva des de la qual voldríem veure la realitat, però també deixa el camí obert per trobar-nos les trampes d'aquesta ambigüitat deliberada, de la qual el sistema, el poder, sembla haver inventat mil maneres per justificar-ne els abusos. La guerra i l'horror, el dolor, la solitud... Tot el paisatge de destrucció fruit de les intolerables obsessions d'ofesos i ofensius apareix ara traduït amb el llenguatge de la mort, blanc i negre, com una esquela que adopta la narració d'un dibuix en tinta xinesa sobre paper.

Lazkoz hi situa uns personatges desmembrats que encara tenen ganes de jugar-se la vida, amb la metralleta a la mà, ennuegats de poder; semblen esquelets bulímics que caminen sobre un paisatge de mortaldat, amb un cruixit d'ossos que es confon amb la dringadissa daurada de les condecoracions que suporten.

En un altre escenari, que s'assembla a un edèn de plàstic incolor (*Alambique de estrellas, Alambique de palomar*), hi ha un personatge —autoretrat de l'artista— disposat a escapar de la impietat revelada del seu voltant en el seu descobriment de les coses essencials.

"Contar històries", explica Abigail Lazkoz, "és el meu propòsit. Explicar històries intimes i mostrar la meva preocupació per les persones. L'humanisme és present en tot el meu treball, i per això és necessari un llenguatge directe, senzill i modest, que em proporciona el dibuix". Dibuix net i a la vegada recarregat, intens, sovint fredament expressionista, amb l'ajuda del títol de les seves obres i del mural, *Incauto y manada*, que l'artista, establerta a Nova York, ha creat a la paret més visible de la galeria, *Historias de guerra que he oído, a cuchillo en las casas; Ruina iluminada; Trepa que la boca està arriba* o *Más medallas, mayor responsabilidad* sacsegen els fonaments de tot sentit representacional, propi del còmic, per palpar els límits del somni i el malson.

En la col·lectiva de la galeria Estrany - De la Mota, *El mundo como lo imagino o me temo que es*, Lazkoz torna a mostrar la seva preocupació por un món que va de dret a l'autodestrucció: sobre una esfera planetària desfilen els seus dinamiters i en aquesta marxa de sènia es fan més forts mentre van desgastant la terra que els permet rodar i rodar.

Altres artistes han participat d'aquesta voluntat de trencar els impulsos retòrics que disfressen la realitat i tota la seva sinistralitat, adobant amb els seus treballs la terra fèrtil de la ironia. El suport continua sent el dibuix, la qual cosa permet als seus autors i autores un cert utopisme, com és el cas de Cristina Gómez Barrio (Madrid, 1973), que presenta la sèrie *Poco cielo en los periódicos*, un projecte en procés en el qual, mitjançant el gest d'aïllar amb un dibuix molt esquemàtic la part que en les portades de diversos diaris correspon al cel de les fotografies, posa en evidència la manera amb què es transmet la informació.

Sharon Houkema (Drachten, Holanda, 1975) proposa un joc de l'oca impossible, construït com a vasos comunicants i carrerons sense sortida, en el qual una sèrie de personatges handicapats intenta avançar cap a un punt d'arribada utilitzant els mitjans de transport més diversos i rocambolescos. Tor-Magnus Lundeby (Fredrikstad, Noruega, 1966) aporta a l'exposició una obra en forma de mirall en la qual el reflex en forma de calavera del continent africà troba una imatge infidel en un mapa artificial basat en l'abús de poder i el gaudi extrem. Per Silvia Prada (Lleó, 1969), Kate Moss és una icona de la moda víctima de la sobreexplotació, mentre que per a Benjamin Edwards (Iowa City, Estats Units, 1970) l'entorn urbà hipertecnologitzat serà *superflat* o no serà.

Juande Jarillo (Granada, 1969) completa aquesta tríade d'exposicions sobre allò que és pitjor. Dos vídeos i una sèrie de fotografies descriuen la manera amb què l'individu intenta alliberar-se de l'estat hipnòtic i narcotitzant que l'imposa l'entorn, a base de buscar en la realitat l'autèntica literatura de la imaginació. La sorpresa, l'evasió o la recerca d'un nou punt de vista són estratègies publicitàries, però en el cas de l'artista andalús hi ha la possibilitat de crear un valor estètic primigeni, lliure de la història però no de la ideologia.

Abigail Lazkoz
Galeria dels Àngels
Carrer dels Àngels, 16, Barcelona.
Fins a l'11 de març

World painting. El mundo como lo imagino o como me temo que es
Col·lectiva
Galeria Estrany - De la Mota
Passatge Mercader, 18, Barcelona. Fins al 4 de març

Desliz
Juande Jarillo
Galeria Joan Prats
Rambla de Catalunya, 54, Barcelona.
Fins a l'11 de març

L'exposició d'Abigail Lazkoz a la Galeria dels Àngels. | MARCEL·LÍ MINÉ